



अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ८१ / अंक : २० / २०८० पुस १३ गते शुक्रबार / नेपाल सम्वत् १९४४ / Dec. 29, 2023 / मूल्य रु. १०/-

सरकारको असफलताको भारी कांग्रेसको टाउकोमा

काठमाडौं । सत्ताको प्रमुख घटक नेपाली कांग्रेसमिति यतिबेला पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारलाई बोकिरहने कि सत्ताबाट बाहिर आउने भने विवाद उत्पन्न भएको छ । कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा फेरी प्रधानमन्त्री बन्न पाउने आशामा रहेका हुनाले उनी दाहाल सरकारलाई बचाइराख्ने रणनीतिमा रहेका छन् ।

पुष्टकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारले जनताले चाहेजस्तो काम गर्न नसकेको र दाहाल सरकारको असफलता र अकर्मण्यताको भारी कांग्रेसले अब बोकिरहनु नपर्न पक्षमा संस्थापन इतर पक्षका केही नेताहरू र अहिले कांग्रेसबाट मन्त्री बनेका नेताहरू भने जसरी भएपनि सत्तामै बसिरहनु पर्दछ भने मान्यताका साथ अधि बढेका छन् ।

>>>बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

नियमावली नै संशोधन गर्नु भ्रष्टाचारकै उपज

काठमाडौं । एनसेल शेयर खरिद विक्रि प्रकरणमा सरकार आफै मुझेको भन्दै चौतर्फी आरोप लाग्दै आएको छ । एनसेलको शेयर खरिद विक्रि हुनु भन्ना अगाडि देखि नै त्प्रो प्रपञ्च र राष्ट्रियो थियो । स्टार्ट टेलिकमले नियमावली नगर्नु र सरकारलाई विभिन्न शिर्षकमा लाग्ने राजस्व समेत नतिर्नु नै एनसेलको शेयर खरिद विक्रिको सुरुवात थियो ।

स्टार्ट टेलिकम सरकारको नियन्त्रणमा आएको लामा समय भईसकदा पनि लिलाम विक्रि हुन सकेको छैन । नेपाल दूसर्ज्यावार प्राधिकरणले गत बैशाख देखि हालसम्म ४ पटक विक्रिको लागि सूचना जारी गर्दा पनि उक्त टेलिकम खरिद गर्न योग्य आवदेन प्राधिकरणमा परेनन । अब फेरी एक पटक ७ दिनको समय राख्ने आवदेन मान्ने दूरसञ्चार प्राधिकरणले जनाएको छ । यस पटक पनि खरिदको लागि योग्य आवदेन नपरेको खण्डमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले स्टार्ट टेलिकमलाई नेपाल >>>बाँकी ८ पेजमा

गणतन्त्रमाथि सरकारबाट खतरा

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री लगायत सत्ता गठबन्धनका प्रायः सबै नेताहरू अहिले प्रायः सबै दिन एउटै माला जन्म थालेका छन् । गणतन्त्रलाई हत्याउने कार्य भईहरेको छ भनेर तर गणतन्त्रलाई हत्याउने कार्यमा सरकार र सत्ता गठबन्धन नै लागि परेको छ ।

जनताको आवाज बन्द गर्न कार्यमा सकरार सक्रिय भएको छ । जनताको मुख बन्द गर्न सरकारले माझीघर मण्डला लगायतका अन्य केही क्षेत्रलाई निषेधित क्षेत्र घोषणा गरेको छ । स्थानीय प्रशासनले दुई महिना देखि ६ महिना सम्मका लागि केही क्षेत्रलाई निषेधित क्षेत्र घोषणा गरेर जनताको आवाजलाई बन्द गर्न

>>>बाँकी ८ पेजमा

व्यवस्था जनताको लागि हो जनता व्यवस्थाको लागि होइनन्

काठमाडौं । अहिले मुळुका तुला भनिएका राजनीतिक दलहरूले गणतन्त्रमाथि नै संकट उत्पन्न भएको भन्दै कुरिरहेका छन् । गणतन्त्रले जनताको सबै समस्याहरू समाधान गर्दछ भन्ने भाष्य बनाएर जनतालाई लुटिरहेका छन् । महानी, अन्याय र अत्याचारले गर्दा जनताले प्रत्येक दिन संकट व्यहोर्न बाध्य भएका छन् ।

जुनुसुकै व्यवस्था भएपनि त्प्रो व्यवस्थाले जनताका समस्याहरू समाधान गर्न सकदैन भन्ने त्यस्तो व्यवस्थाको कुनै अर्थ रहँदैन । व्यवस्था जनताको लागि हो जनता व्यवस्थाका लागि होइनन् भने नबुझेसम्म त्यस्तो व्यवस्थाको कुनै औचित्य रहँदैन । जनताले चाहेको खण्डमा मण्डलालाई निषेधित क्षेत्र घोषणा गरेर >>>बाँकी ८ पेजमा

उत्पादन भएको हो त ?

आफ्नो असफलता र अकर्मण्यतालाई लुकाउनका लागि भुटा आश्वसन जनतालाई बाँडेका छन् । तुला लगानीमा बनेका लुम्बिनी र पोखरा विमानस्थललाई सञ्चालनमा त्याउन सरकार असफल भएको सबैको अगाडि घामजस्तै छर्लङ्ग भएको छ । राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू कछुवाको गतिमा अधि बढेका छन् । मेलम्चीको पानी जनताले खानु पाएका छन् । संसदलाई कामविहिन अवस्थामा राखिएको छ । संसदमा विधेयक पेश गर्ने काम सरकारको भएपनि सरकारले मुलुक सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने कानुन बनाउन सकेको छैन ।

जतातौरे भ्रष्टाचारले गर्दा जनताले आवश्यक सेवा सुविधा समेत पाउन कठिनाई भोग्नु परेको छ । तर प्रधानमन्त्री भने आपै प्रधानमन्त्री बनेपछि जनताको जीनवस्तरमा सुधार आएको देश विकासले गति लिएको भन्दै जनतालाई ढाँटिरहेका छन् । दाहाल सरकारको एकवर्ष कार्यकाल कुनै उपलब्धिमूलक कार्य नगरि >>>बाँकी ८ पेजमा

सरकार नै सामाजिक सद्भाव विथोल्न प्रयासरत

काठमाडौं । प्रधानमन्त्री पुष्टकमल दाहालले आफ्नो एकवर्ष कार्यकालमा १२ पटक सम्प्रभावनामा भएको छ । सत्ता गठबन्धनको नेतृत्व गर्दै प्रधानमन्त्री रहेका दाहालको एकवर्ष कार्यकाल गफमै सिमित भएको र आपैले समेत उपलब्धिमूलक कार्य गर्न नसकेको प्रधानमन्त्री दाहालले पुस १० गते आफ्नो एकवर्ष कार्यकालमा दिएको सद्देशमै राष्ट्रका नाममा दिएको सद्देशमै राष्ट्रका गरेका छन् ।

आफ्नो एकवर्ष कार्यकालमा केही उपलब्धिमूलक कार्य भएको बताउँदै प्रधानमन्त्री दाहालले राष्ट्रका नाममा सद्देश दिएको भएपनि विगतमा भएका उपलब्धिलाई समेत जोडेका आफ्नो सरकारको उपलब्धि भएका छन् । विद्युत उत्पादन गर्न लामो समय लाग्छ तर प्रधानमन्त्री दाहालले आफ्नो एकवर्ष कार्यकालमा ५११ मेंगावाट विद्युत थपिएको बताएर आफ्नो निरिहता जनतासामु प्रकट गरेका छन् । के प्रधानमन्त्री दाहालको एकवर्ष कार्यकालमा ५११ मेंगावाट विद्युत



संसदीय सुनुवाई समिति कर्मकाण्डी मात्र

काठमाडौं । नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९२ को उपधारा (१) मा सम्बैधानिक परिषदको सिफारिसमा नियुक्त हुने सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधिश सहित न्यायाधिश, न्यायपरिषदका सदस्य, सम्बैधानिक निकायका प्रमुख र सदस्यहरू लगायत राजदूत पदमा नियुक्त हुनु अधि संघीय कानुन बमोजिम संसदीय सुनुवाई हुनुपर्ने छ भन्ने उल्लेख गरिएको छ ।

सम्बैधानिक परिषदमा प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधिश, प्रतिनिधिसभाका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष, संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दलका नेता र प्रतिनिधिसभाका उपसभामुख, रहस्य रहने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । प्रधानन्यायाधिश बाहेका अन्य केही गर्न सक्ने अवस्था रहँदैन ।

सम्बैधानिक परिषदले समेत पहिला नै दलहस्तीचमा भागवण्डा गरेर सिफारिस गर्ने भएकाले गर्दा संसदीय सुनुवाई समिति पनि दलहस्तै निर्देशन पालना गर्न बाध्य हुने भएकाले गर्दा संसदीय सुनुवाई समिति नै दलहस्तैको रबर स्टाम भएकाले गर्दा सो समितिले दलहस्तैको इच्छा

>>>बाँकी ८ पेजमा

हुँदा हुँदा अब त न्यायाधिशरूपा पनि

दलहस्तै भागवण्डा गर्न थालेका हुनाले दलके सिफारिसमा नियुक्त हुने न्यायाधिश निष्पक्ष भएर न्याय दिन सक्ने अवस्था नै रहँदैन । न्यायाधिश नियुक्तिमा कांग्रेस, एमाले, माओवादीले भागवण्डा गर्ने गरेर न्यायाधिश नियुक्त गर्ने भएकाले एक दलले सिफारिस गरेका व्यक्तिहरूले अर्को दलप्रति पूर्वग्राह राख्ने निर्णय दिने गरेका धेरै उदाहरणहरू रहेका छन् ।

प्रधानन्यायाधिश सहित सर्वोच्च अदालतका न्यायाधिश न्यायपरिषदका सदस्य, सम्बैधानिक निकायका प्रमुख र दलहस्तै राजदूतको नियुक्ति हुनु अधि संसदीय सुनुवाई संघीय कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था रहेपनि संसदीय सुनुवाई समिति नै दलहस्तैको रबर स्टाम भएकाले गर्दा सो समितिले दलहस्तैको इच्छा

>>>बाँकी ८ पेजमा

पेट्रोलियम पदार्थको स्वचालित मूल्य प्रणाली स्थगित

काठमाडौं । मासिक कम्तीमा ५० करोड नापा सुनिश्चित गरी पेट्रोलियम पदार्थमा लागू गरिएको स्वचालित मूल्य प्रणाली अघोषित रूपमा स्थगित गरिएको छ । गत ३१ असारादेखि लागू गरिएको स्वचालित मूल्य प्रणालीअन्तर्गत पेट्रोलियम २५ प्रतिशत र डिजेलमा २ प्रतिशत प्रतिलिप्तर नापा सुनिश्चित गरिएको छ । त्यस्तो, खाना पकाउने एलपी न्याय परल मूल्यमा बिक्री गर्ने गरी कार्यविधि बनेको छ । यस्तो कार्यविधिका कारण अन्तर्राष्ट्रिय बजारभाउ जितिसुकै प्रतिकूल भए पनि आयल भए पनि असारादेखि लागू गरिएको छ । तर, दुई महिनायता अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा खाना पकाउने एलपी न्यायसको >>>बाँकी ८ पेजमा

यसकारण मन्त्रीहरूले होइन, प्रधानमन्त्रीले राजिनामा दिनुपर्दै



आफूलाई नैतिकवान बनाउनको सद्वा मन्त्रीहरूलाई दोष लगाएर आफ्नो

न्यायाधीश, अभियोजक र राष्ट्रपति

दिपक चहल,

भारतीय सर्वोच्च अदालतले "जम्मु र कश्मीरका लगी धारा ३७० र ३५४ खारेज गर्ने भारतीय संवैधानिक आदेशलाई वैध घोषित गर्न्यो, जस्तो कि "म न्यायाधीश, अभियोजक र राष्ट्रपति/पुलिसहरू हुँ" भन्ने भनाइ छ, त्यसैले कश्मीरको अर्ध-कश्मीरमा भारतीय सर्वोच्च अदालतको फैसला। धारा ३७० मार्फत स्वतन्त्र स्थिति खारेज गर्ने भाजपा-आरएसएसको फासीवादी मोदी सरकारको न्यायपालिका अन्तर्गत दिएको थियो। मोदीले भारतको प्रधानमन्त्रीमा सम्हालेदेखि नै आतंकको शासनकालमा न्यायाधीश, साक्षी र अभियोजकको भुटो मुठभेडमा अपहरण र लक्षित हत्याका घटना बढेका छन् र न्यायपालिकाका संरक्षक आफ्नो ज्यान जोगाउन डराउँछन् भन्ने अनुमान गरिएको थियो।

भारतीय सर्वोच्च अदालतको फैसला: अदालतले धारा ३७० खारेज गर्ने संवैधानिक आदेशलाई वैध ठहर गरेको छ। भारतका प्रधानन्यायाधीश डिवाइ चन्द्रघुडको नेतृत्वमा रहेको पाँच न्यायाधीशको संवैधानिक इजलासले १६ दिनको सुनुवाइपछि यस वर्ष सेप्टेम्बर ५ मा यस विषयमा २३ वटा याचिकामा आफ्नो फैसला सुरक्षित राखेको थियो।

अनुच्छेद ३७० को फैसला हाइलाइट गर्दछ: सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक बेच्न्याले अनुच्छेद ३७० लाई खारेज गर्ने र जम्मु र कश्मीरको पूर्व राज्यलाई दुई केन्द्र शासित प्रदेशहरूमा विभाजन गर्नेलाई चुनौती दिने याचिकाहरूको व्याचमा आफ्नो फैसला सुनाएको छ। सर्वोच्च अदालतले संविधानको धारा ३७० खारेज गर्ने संवैधानिक निर्णयलाई सदर गर्ने आगामी सेप्टेम्बर ३० सम्मा विधान सभाको निर्वाचन गराउन पहल गर्न भनेको छ। एससीले पनि लद्धाखलाई केन्द्र शासित प्रदेशको रूपमा पुनर्गठन गर्न समर्थन गर्यो। 'अनुच्छेद ३७०, जुन अगस्त ५, २०१९ मा खारेज गरिएको थियो, पहिलेको राज्यमा युद्धको अवस्थाका कारण अन्तरिम व्यवस्था थियो,' न्यायाधीश चन्द्रघुडले भने।

भारतका प्रधानन्यायाधीश डीवाइ चन्द्रघुड, न्यायाधीश सञ्जय किशन कौल, सञ्जीव खन्ना, बीआर गवई र सूर्यकांत समिलित पाँच सदस्यीय संवैधानिक इजलासले उक्त फैसला सुनाएको हो। सेप्टेम्बर ५ मा, सर्वोच्च अदालतले १६ दिनको बहस सुनेपछि फैसला सुरक्षित राखेको थियो।

इतिहास: ऐतिहासिक सन्दर्भमा जब भारतीय सेनाले २७ अक्टोबर १९४७ मा जम्मू-कश्मीर राज्यमा गैरकानूनी रूपमा आक्रमण गर्न्यो, जसले जम्मु र कश्मीरमा गृहयुद्ध र गृहयुद्ध निष्ठ्यायो, तब प्रधानमन्त्री नेहरू हस्तक्षेप र उपचारको लागि संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदमा पेश गरे। भारत र पाकिस्तान दुबै पक्षको कुरा सुनेपछि युएनएससीले १९४८को प्रस्ताव ४७, जम्मु र कश्मीर राज्यमा शान्ति र व्यवस्थाको पुनर्स्थापना र जनमत संग्रहे पारित गर्न्यो र यो प्रस्तावलाई भारत र पाकिस्तान दुबैले ३१ मा युद्धविरामको रूपमा स्वीकार गरे। डिसेम्बर १९४८। भारतले गरेको यो वाचा कश्मीरका जनतालाई कहिल्यै दिएको छैन र यसलाई युएनएससीद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय विवादित क्षेत्र घोषित गरिएको छ। सन् १९४९ देखि भारतीय गैरकानूनी कब्जाबाट मुक्ति पाउनको लागि संघर्षको अपराधमा एक लाखभन्दा बढी मानिस मारिएका छन् भने ३० हजारभन्दा बढी जेलमा परेका छन्।

संयुक्त राष्ट्र संघले युएनिसआइपीलाई कश्मीर सीमा विवादको निगरानी गर्न आदेश दिएको छ। युएनिसआइपी युएनिसआइपीको द्वारा यसलाई पर्यावरण गरिएको, २७ जुलाई १९४८ मा एनओसीमा हस्ताक्षर गरिएको थियो। १९५१ मा युएनिसआइपीले काम गर्न बन्द गरेपछि, युएनएससीले १९५१

को संकल्प ११ पारित गर्न्यो जसले युएनएसओजीआइपीलाई युद्धविरामको अनुगमन गर्न र एलओसीको दुबै छेउमा शान्ति प्राप्त नभएसम्म आफ्नो मिशन जारी राख आदेश दिएको थियो। चित्र ३२ मा चित्रण गरे अनुसार स्वतन्त्र क्षेत्र सम्झौतालाई भारत र पाकिस्तानले क्रमशः २९ र ३० जुलाई १९४९ मा अनुमोदन गरेको थियो।

भारत सरकारले पछि कश्मीरी जनतालाई आफ्नो "आत्मनिर्णयको अधिकार" प्रयोग गर्न स्वतन्त्र र निष्पक्ष जनमत संग्रह अस्वीकार गर्यो। अन्ततः भारतका राष्ट्रपति राजेन्द्र प्रसादले आफ्नो पहिलो आदेश जारी गरे, संविधान (जम्मु र कश्मीरमा लागू) आदेश, १९५०, धारा ३७० अन्तर्गत, जसले जम्मु र कश्मीरमा संसदले प्रयोग गर्ने अधिकारहरूको दायरा र पूर्ण सीमा तोक्यो। भारत संघ द्वारा जम्मु कश्मीर को अर्ध स्वायत्त राज्य को मान्यता र घोषणा। यो कश्मीरीहरूको स्वतन्त्रता आन्दोलन र स्वतन्त्र राज्यको मागलाई कम गर्नको लागि भारतीय संघ द्वारा राजनीतिक चाल थियो। जम्मु कश्मीर राज्यलाई अनुच्छेद ३७० र ३५ ए प्रदान गरेको ७३ वर्ष पछि अन्ततः (गैरकानूनी र एकतर्फी) खारेज गरिएको छ। धारा ३७० र ३५ ए प्रारम्भिक रूपमा ५ अगस्त २०१७ मा रद्द गरिएको थियो।

जसलाई नागरिक समाजहरूले भारतीय सर्वोच्च अदालतमा कानुनी रूपमा चुनौती दिएका थिए र माथि उल्लेख गरिए अनुसार कर्त्र लाई अन्ततः निर्णय जारी गर्न पाँच वर्ष लाग्यो, यो अपेक्षित थियो र कुनै पनि न्यायपालिका स्वतन्त्र र स्वतन्त्र छैन। आतंक को शासन मा।

विज्ञितिमा भनिएको छ, "यस क्षेत्रमा संयुक्त राष्ट्र संघको स्थिति बडापत्र र लागू हुने सुरक्षा परिषदको प्रस्तावद्वारा शासित छ।" "महासचिवले भारत र पाकिस्तान बीचको द्विपक्षीय सम्बन्धमा १९७२को सम्झौतालाई पनि स्मरण गरे जसलाई सिमला सम्झौतापनि भनिन्छ, जसमा जम्मु र कश्मीरको अन्तिम स्थितिलाई शान्तिपूर्ण माध्यमबाट समाधान गर्न भनिएको छ", संयुक्त राष्ट्र चार्टर अनुसार। एन्टोनिया युटेरेस, महासचिव संयुक्त राष्ट्र, ८ अगस्त २०१९ मा जारी कर्तव्यहरूको विवरणमा जसलाई आतंकको लागि वाचा कश्मीरका जनतालाई कहिल्यै दिएको छैन र यसलाई युएनएससीद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय विवादित क्षेत्र घोषित गरिएको छ।

भारतले एकतर्फी रूपमा धारा ३७० र ३५ खारेज गरे पनि जम्मु कश्मीर मा भारतीय उपस्थिति अवैध रूपमा कब्जा गरिएको क्षेत्र र कश्मीर विवाद अफै पनि संयुक्त राष्ट्र महासचिवका अनुसार अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा स्वीकृत संघर्ष हो र कश्मीरमा भारतको एकपक्षीय निर्णय अवैध कार्य हो र यूएनएससीमा रहन्छ। कश्मीर विवादमा युएनएससीमा को १९४८ को प्रस्ताव ४७ अनुसार स्वतन्त्र र निष्पक्ष जनमत संग्रहबाट मात्र निर्णय गर्न सकिने अनुसुलभे विवादको रूपमा एजेन्चा।

भारतीय विपक्षी दलहरूले उठाए चिन्ता

'कोग्रेस सम्मानपूर्वक असहमत छ': चिदम्बरम अनुच्छेद ३७० मा "हामी अनुच्छेद ३७० लाई खारेज गर्न तरिकामा भएको निर्णयसँग सम्मानपूर्वक असहमत छौं," कोग्रेस राज्यसभा सासद पी चिदम्बरमले नयाँ दिल्लीमा पार्टी मुख्यालयमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा भने। चिदम्बरमले भने, "कोग्रेस पनि निराश छ कि सर्वोच्च अदालतले राज्यलाई दुर्कार्यउने र यसको स्थितिलाई दुई केन्द्र शासित प्रदेश बनाउने प्रश्नमा निर्णय नगरेकोमा। त्यो प्रश्न निर्णय र भविष्यमा उपयुक्त मुद्दाको लागि आरक्षित छ।"

न्यायिक दुविधा:

न्यायिक दुविधाको लागि आवश्यक पर्ने फाइबरलाई दुकाउँच - आफ्ना न्यायाधीशहरू निष्पक्ष र निष्पक्ष छन् भन्ने विश्वास गर्ने नागरिक र लोकतन्त्र। जनताको विश्वास र विश्वासिना न्यायपालिका चल सक्दैन। तसर्थ, न्यायपालिका उपयोग गर्नुपर्ने अन्तर्गत जानकारी र नैतिक चालकाउँच्यो।

ग्राहकको सहज पहुँच पुगोस् र पारदर्शी रूपमा कारोबारको अवस्था सिर्जना होस् भन्ने हात्रो चाहना थियो। यसमा हात्री सहभागीहरूको लागि ग्राहकानूनी कब्जाबाट उत्पीडित र बहुसंख्यक कश्मीरी आदिवासीहरूलाई दमन गर्नेहरूको लागि किन ठीक हुनुपर्छ। इजरायलको ग्राहकानूनी रूपमा

जवाफदेही बनाउँदै, न्यायिक निर्णय गर्न स्वतन्त्रतामाथि आक्रमण नागरी न्यायिक आवरण समीक्षा गरिनुपर्छ। यो कार्य डरलाई दुन सक्छ, तर तिनीहरू स्वतन्त्र रूपमा र डर वा पक्षमा बिना काम गर्न सक्षम हुनुपर्छ।

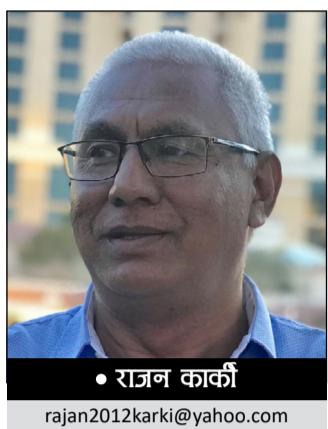
सरकारको कुनै पनि शाखा

भन्दा बढी, न्यायपालिका सार्वजनिक विश्वासको आधारमा निर्माण गरिएको छ-न्यायाधीशहरूले सेना वा पुलिस बलहरू आदेश गर्दैनन, तिनीहरूसँग पहलहरू कोष गर्न पसको शक्ति छैन र तिनीहरूले कानून पारित गर्दैनन। बरू, तिनीहरूले कानूनमा शासन गर्नुन्। जनताले विश्वास गर्नुपर्ने निर्णयहरू सक्षम, कानुनी र स्वतन्त्र न्यायिक अधिकारीहरूबाट आएका हुन्। दुर्भाग्यवश यो बिजेपी-आरएसएस मोदीले चलाएको भारत सरकारमा लागू गर्न सकिंदैन जहाँ अल्पसंख्यकहरूको सीमान्तीकरण दिनको क्रम हो।

न्यायाधीशले कानुनी आचारसहितभन्दा

परको अहिलेसम्मको फैसला वा मौलिक अधिकारको यस्तो घोर उल्लङ्घन भएको देखरेक न्यायाधीशले कानुनप्रति दण्डहीनताको साथ काम गरेको जस्तो देखिन्छ? सामान्यताया, न्यायाधीशको निर्णयहरू न्यायिक दुर्वयवहारको स्तरमा जान संग्रहमा निर्णय गर्न सकिने अनुच्छेद यो हुनुपर

छिमेकीहरूसँग हिजो र आजको सम्बन्ध



• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

पक्षमा उभिने छ । यसपछि नेपाली माटोमा कुल्यन उठिसकेको भारतको पाइला रोकियो र भारतीय संसदमा समेत तूले हंगामा खडा भयो । चीनले सँधै आकारमा सानो भए पनि नेपालको स्वतन्त्रता र नेपाली जनताको पक्षमा उभिने एरोपालाई समर्थन गर्दै आएको छ । सन १९६२ मा भारत चीनविरुद्ध युद्ध हुनुमा नेपालमाथि भारतीय बढ्दो हस्तक्षेप पनि एउटा कारण थियो । तर राजा महेन्द्रले नेपालालाई असेलग्न राजन सफल भए । त्यस्तो चारुर्य र सीप महेन्द्रपछि कसैमा देखिएन ।

०१७ सालको चीन ०४६ सालको भारतीय नाकावनीमा आइपुर्ना विस्तिएको देखियो र ०६३ सालमा आइपुर्ना हिउँको ढिका बेनिसकेको रहेछ । नेपालको राजतन्त्रले चीनलाई बुझन गल्ती गन्यो र बंगलादेशमा सम्पन्न सार्क सिखर सम्भेलनमा राजा ज्ञानेन्द्रले नेतृत्व गरेको नेपालले चीनलाई पर्यावरकका रूपमा सार्कमा राजन प्रस्ताव गयो । राजाका सल्लाहकार, सहयोगी, तत्कालीन परराष्ट्रमन्त्रीले भित्री रूपमा भारतीय उक्साहटमा लागेर राजालाई अचानो बनाउने काम सम्पन्न गरे, यही कारणले राजतन्त्रप्रति भारतसँग बाँकी रहेको सद्भाव समाप्त हुनगयो । यो त्यही समय थियो, भारतका प्रधानमन्त्री मनमोहन सिंहले नेपालको सुरक्षा र परराष्ट्रमन्त्रीत भारतलाई जिम्मा लगाउन भनेका थिए । राजाले अर्थीकार गरेर जवाफ नदिएपछि मनमोहन सिंहले 'आ' लाई नेपालविरुद्ध निर्णयक कदम चाल्न निर्देश दिएका थिए । यो त्यही समय थियो, माधवकुमार नेपालले भारतीय हतियार मगाएर राजाविरुद्ध आपारको आन्दोलन गर्न अधिवक्तिप्रति दिएका थिए । यो कुरा पी खरेल र मनरञ्जन जोशीको त्यावेलाको लेखमा उल्लेख छ, जो सार्क सम्भेलनको टोलीमा सहभागी थिए ।

राजा महेन्द्रको सूचना पाएपछि चीनले खबरदार गर्दै बोल्नो : 'यदि कुनै विदेशीले नेपालमाथि हमला गर्छ भने त्यो चीनमाथि हमला गरेको सम्भित्तु छ, चीन सँधै सार्वभौमिकता सम्पन्न नेपालको

पक्षमा उभिने छ । यसपछि नेपाली माटोमा कुल्यन उठिसकेको भारतको पाइला रोकियो र भारतीय संसदमा समेत तूले हंगामा खडा भयो । चीनले सँधै आकारमा सानो भए पनि नेपालको स्वतन्त्रता र नेपाली जनताको पक्षमा उभिने एरोपालालाई समर्थन गर्दै आएको छ । सन १९६२ मा भारत चीनविरुद्ध युद्ध हुनुमा नेपालमाथि भारतीय बढ्दो हस्तक्षेप पनि एउटा कारण थियो । तर राजा महेन्द्रले नेपालालाई असेलग्न राजन सफल भए । त्यस्तो चारुर्य र सीप महेन्द्रपछि कसैमा देखिएन ।

०१७ सालको चीन ०४६ सालको भारतीय नाकावनीमा आइपुर्ना विस्तिएको देखियो र ०६३ सालमा आइपुर्ना हिउँको ढिका बेनिसकेको रहेछ । नेपालको राजतन्त्रले चीनलाई बुझन गल्ती गन्यो र बंगलादेशमा सम्पन्न सार्क सिखर सम्भेलनमा राजा ज्ञानेन्द्रले नेतृत्व गरेको नेपालले चीनलाई पर्यावरकका रूपमा सार्कमा राजन प्रस्ताव गयो । राजाका सल्लाहकार, सहयोगी, तत्कालीन परराष्ट्रमन्त्रीले भित्री रूपमा भारतीय उक्साहटमा लागेर राजालाई अचानो बनाउने काम सम्पन्न गरे, यही कारणले राजतन्त्रप्रति भारतसँग बाँकी रहेको सद्भाव समाप्त हुनगयो । यो त्यही समय थियो, भारतका प्रधानमन्त्री मनमोहन सिंहले नेपालको सुरक्षा र परराष्ट्रमन्त्रीत भारतलाई जिम्मा लगाउन भनेका थिए । राजाले अर्थीकार गरेर जवाफ नदिएपछि मनमोहन सिंहले 'आ' लाई नेपालविरुद्ध निर्णयक कदम चाल्न निर्देश दिएका थिए । यो त्यही समय थियो, माधवकुमार नेपालले भारतीय हतियार मगाएर राजाविरुद्ध आपारको आन्दोलन गर्न अधिवक्तिप्रति दिएका थिए । यो कुरा पी खरेल र मनरञ्जन जोशीको त्यावेलाको लेखमा उल्लेख छ, जो सार्क सम्भेलनको टोलीमा सहभागी थिए ।

असली कुरो चीनलाई सार्कमा सहभागी गराउने प्रस्ताव गर्न जसले सल्लाह दिएका थिए, ती भारतीय योजनाकारका हिस्सा थिए । यतिकारणले शान्ति र प्रजातन्त्रप्रति प्रतिवध भएर पनि राजा ज्ञानेन्द्रलाई अलिकति महेन्द्रजस्तो बन्ने स्वयमहत्वाकोक्षा र अलिधेरे 'आ' का एजेंटहरूले जनआन्दोलनको भेलमा घच्छेदिए । राजाले दिल्लीमै ७२ बुँदे सहमति गराएर माओवादीलाई सात दलको आन्दोलनमा

मिसाइदियो । अवसरवादी महापञ्चहरू र एकले राजतन्त्रले भेलबाट बाँचर निस्कन सक्ने सवालै थिएन, २०६३ साल वैशाख ११ गते राजतन्त्र कोमामा पुर्यो र २०६५ साल जेठ १५ गते राजतन्त्रले चीनको कोमामा पुर्यो र राजतन्त्रलाई जोमामा पुर्याएका बेलामा भित्रियाको लोकतन्त्रको पोखरीमा डुबेर अकालमै मर्नुप्यो । यो घटनापछि राजतन्त्रलाई जनशक्ति, जनादेश नामको अचानोमा गिडन भूमिका खेलेहरू लामो समय चुपचाप बसे, भित्रियामै १२ बुँदे षड्यन्त्रका नायकहरूसँग गला मिलाउन

र पाकिस्तानको खादबाट सम्पूर्ण एसियाली राष्ट्रसँग सम्पर्क गर्न विश्वकै तूलो मेगा प्रोजेक्ट बेल्ट एण्ड रोड इनिशियटिम योजना सम्पन्न गन्यो । राजतन्त्रलाई कोमामा पुर्याएका बेलामा भित्रियाको लोकतन्त्रको पोखरीमा डुबेर अहादाको प्रमाणपत्र बुझाए । राजदूत चैगले पिपुल भर्डिङ नै चीनको नीति हो भर्जेर ओहादाको प्रमाणपत्र बुझाए । यद्यपि बेइजिङ्को गेट हलबाट राजा थिए । यद्यपि बेइजिङ्को गेट हलबाट राजा महेन्द्र र माओत्सेतुवग्नको तूलो फोटो नहटाएरे

● ● ●
२००८ मा राजदूतका रूपमा क्यू गोहाड आए । उनले चीन-नेपाल जोड्ने रेल सञ्जालको विषयमा अध्ययन गरेका थिए । योने ३ खर्ब लागतको यो योजना निर्माण गर्ने आर्थिक क्षमता नेपालसँग छैन, चीन अनुदान दिन चाहैन ।
● ● ●

पुरेको दृश्य पनि देखियो ।

यता भारत नेपाल चीनतिर ढल्केको, चीनको काखमा बसेर भारतसँग पौरे जोरी खेल थालेको आरोपसमेत लगाउन थ्यायो । यसअधिका प्रधानमन्त्री र चीनका महिला राजदूतवीच इलु इलु चलेको भनेर तल्लो स्तरको आलोचना समेत गर्न थ्यायो । वर्तमान सरकारले बढी भारतभक्ति देखाएकाले भारत मौन छ । भारतले नेपाली भूमि खाइदिएको, अतिक्रमण बढाइहेको विषयमा वर्तमान सरकारको मौनता राष्ट्रघाटात हो, यस्ता राष्ट्रघाटी सरकारले वर्षदिन पार गरेको छ । सीमा सुरक्षाको कुरा गर्दैन, सुशासन दिन नसकेको विषय बोल्दैन, लोकतन्त्र बलियो बनाउने भूमिका पिट्छ । नेपाली जनता यो सबै सुनेर खिस्स हाँस्न्हन् र चुप्पी साध्छन् ।

देश तावाबाट खेसको माछो, भुँड ग्रोमा परेको अवस्थामा पुर्यो । सवाल चीनले नेपालको सर्वकालीक मान्यताका रूपमा रहेको छ- नेपाली जनताले कुनै समस्या र दुःखको समाना गर्नु परेमा त्यो चीनको आफ्नै दुःख र समस्या हुनेछ, जब नेपाली जनताले सर्वाधिकता र भौगोलिक अखण्डता कायम राख्ने क्रममा कुनै कठिनाईको सामना गर्नेछन्, त्यतिबेला चीनलाई सहय हुने छैन । परिवर्तनको ७७ वर्षपछि पनि नेपालको व्यवस्था परिवर्तनमा चीनले आफ्नो धारणा सार्वजनिक गरेको छैन ।

चीनको नेपाल नीतिमा आएको घूर्टन नेपालको राजतन्त्र समाप्त पार्न मिसाइल बन्यो । २०६५ साल जेठ १५ गते नेपाल अधिराज्य, गणतन्त्र भयो । चीनले देख्यो, सुर्यो, सकार्यो ।

आज पिपुल भर्डिङ उल्टिएर राजा आउ देश बचाउ भनेर नारा लगाइहेका छन् । चीन किन बोद्धैन ? विश्वकै तूलो लोकतन्त्र भारत हिन्दुराष्ट्र हुनुपर्छ भने प्रचारार गराएर बसेको छ ।

चीनको सर्वकालीक मान्यताका रूपमा रहेको छ- नेपाली जनताले कुनै समस्या र दुःखको समाना गर्नु परेमा त्यो चीनको आफ्नै दुःख र समस्या हुनेछ, जब नेपाली जनताले सर्वाधिकता र भौगोलिक अखण्डता कायम राख्ने क्रममा कुनै कठिनाईको सामना गर्नेछन्, त्यतिबेला चीनलाई सहय हुने छैन । परिवर्तनको ७७ वर्षपछि पनि नेपालको व्यवस्था परिवर्तनमा चीनले आफ्नो धारणा सार्वजनिक गरेको छैन ।

चुम्बी ताइवानी स्वतन्त्रताको मुद्दामा समेत खुलेर आउने र चीनले खबरदार भन्ने अनि नेपाल टोलाइरहने ? चीनले नेपालको प्रतिरक्षा शक्ति बृद्धि गर्न सहयोग गरेन भन्ने नेपाल चीनियाँसमेत खाली देखिएन ।

दिएको देखिएन ।

२००८ मा राजदूतका रूपमा क्यू गोहाड आए । उनले चीन-नेपाल जोड्ने रेल सञ्जालको विषयमा अध्ययन गरेका थिए, जुन २०२३ मा आएर सम्भाव्यता अध्ययन पूरा हुँदैछ । पौने ३ खर्ब लागतको यो योजना निर्माण गर्ने आर्थिक क्षमता नेपालसँग छैन, चीन अनुदान दिन चाहैन ।

२०१९ म चीनका राष्ट्रपति सी चिनिकिडको ऐतिहासिक नेपाल भ्रमण सम्पन्न भएको हो । राष्ट्रपति सीले चीनिविरुद्ध लानेलाई धूलोपीठो पारिने अधिवायकि दिएर गएका थिए । त्यसपछि चीनले निरन्तर नेपालमा आफ्नो सुरक्षा सरोकार बढाएको छ । विगतका चाउपलाई, मार्शल चीनको अभियक्ति र वर्तमानमा चीनको भाषा आधा मिल्यु भनेको चीनले नेपालमा आफ्नो सुरक्षा सरोकार भनेर सूचित गरेको हो । चीनको नेपाल उपस्थिति पारदर्शीबाट प्रष्ट बन्दै जानु यसको प्रमाणिकता हो । दक्षिणी र पश्चिमी बढ्दो सरोकार र चीनको सकृदयाले नेपालमा आपानिमित्तमा गिजेलिई गएको छ ।

एमसीसीको कार्यान्वयन चीनले नेपालको व

एमालेको ऊर्जामय संकल्प यात्रा

रशी आचार्य

कम्युनिस्ट पार्टी स्थापनाको ७५ वर्षको सन्दर्भ पारेर 'सम्बन्ध स्थानीय, सन्देश राष्ट्रिय' भन्ने मूल उद्घोषसाथ नेकपा (एमाले)ले १४ मंसिरमा बैतडीको भूलघाटबाट सुरु गरेको समृद्धिका लागि संकल्प यात्रा १८५ दिनमा तालेजुङको चिवाखन्ज्याड पुगेर समापन भयो । सो क्रममा सहभागी यात्रीले पुष्पलाल मध्यपहाडी राजमार्गको करिब १८ सय किलोमिटर दुरी पार गरे । पार्टी अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको हरक्षण नेतृत्व रहेको यात्रामा केन्द्रीय पदाधिकारीदेखि पार्टीका विभिन्न तहका नेता, कार्यकर्ता र जनसंगठनका सदस्यहरूसँग प्रगाढ बनाउने यात्राको मूल उद्देश्य सार्थक भएको देखिन्छ । भरसक स्थानीयकै घरमा आवास, नेतृत्व र कार्यकर्ता सबैको सामूहिक बसाइ, भोजनमा स्थानीय उत्पादनमै जोड दिएका व्यवस्थापकीय कार्यशीलीले स्थानीय जनसमुदायसँग पार्टीको सम्बन्ध अभ प्रगाढ बनेको छ ।

यस यात्रालाई धेरैले आ-आफ्नै कोणले व्याख्या गरेका छन् । यसलाई केहीले लक्झार्च त, केहीले क्यारामानसमेत भनेका छन् । केहीले यात्राको क्रममा भएका जनसम्बन्धका अनेकाँ आयाम औन्त्याएर यसलाई ऊर्जामय ऐतिहासिक यात्रा भनेका छन् भने केहीले एमाले अध्यक्ष ओलीको सक्रियता, साहस र 'क्रेज'को मुक्तकण्ठले प्रशंसा गरेका छन् । केहीले धुमिल बनाउन खोजिएको राजनीतिलाई सफा गर्न, निरुत्साहित हुन खोजेका मनलाई जागरूक बनाउन यस यात्राले आशाको सञ्चार गरेको बताएका छन् । जाताबाट हेरे पनि यस यत्राले स्थापित गरेको सन्देश युगीन महत्वको छ । आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक पाटोबाट यस यात्राको विहंगम विश्लेषण हुने नै छ ।

सम्बन्ध स्थानीय : २०७८ को जनगणनाको विश्लेषण गर्दा हरकोणबाट प्रचुर सम्भावना बोकेको मध्यपहाडी क्षेत्रमा जनसंख्या निरन्तर घट्नु मुख्य विन्ता र चासोको विषय हो । त्यहाँ अवरित्त अधिकाश जिल्लाको जनसंख्या वृद्धिकर ऋणात्मक देखिनु गहिरो खोजको सवाल हो । प्रचुर सम्भावना भएकै क्षेत्रमा यस्तो किन भझरेहेको छ ? यहाँको विकासका समस्या र सम्भावना के-के छन् ? अहिले भझरेहेको विकास कुन गतिमा छ ?

थालिएका परियोजना थलिएका छन् वा दीडिएका छन् ? स्थानीय विकासबाटे आमजननामानसको धारणा कर्तो छ ? उनीहरूले स्थानीय विकासमा कक्षिको अपनात्म महसुस गरेका छन् ? स्थानीय सरकारले कसरी काम गरिरहेका छन् ? स्थानीय कला संस्कृति सुनुपूर्त छ वा जिउदोजाँदो छ ? स्थानीय स्रोत, संस्कृति, श्रम र समृद्धि एकाकार भएका छन् कि पृथक् छन् ? यस्ता तमाम पाटामा नजिकै पुगेर हेर्ने, छान्ने, अनुभूत गर्ने र स्वप्रीक्षण गर्ने काम यो यात्राले गरेको छ । खासगरी विकासको प्रचुर सम्भावना भएको मध्यपहाडी क्षेत्रको बहुसम्भावनालाई देशको नेतृत्व पुऱ्याले एकठाउँमा बसेर नजिकबाट बुझे सुनीलौ अवसर यात्राले प्रदान गरेको छ । तीव्र स्पमा भझरेहेको बसाइँसराइ रोक्न शीघ्र चाल्नुपर्ने कदम र योजनाबाटे महत्वपूर्ण शिक्षा र प्रत्यक्ष सिकाइ यात्रीहरूले हासिल गरेको छन् ।

यात्राका सहभागीलाई स्थानीयले स्थानीय उत्पादन उपहार दिएर स्वागत गरेका थिए । धेरेजसो ठाउँमा सुन्तला, हिमाली क्षेत्र जिडिएका उच्च भागमा स्थान र अन्य स्थानमा त्यहाँको स्थानीयविशेष उत्पादनले नै यात्रा टोलीलाई स्वागत गरेका दृश्यले कृषि, पर्यटन र संस्कृतिको त्रिवेणीका रूपमा मध्यपहाडीक्षेत्रलाई चित्रित गरेको छ । त्यसैगरी, जिल्ला-जिल्लामा (दैलेख,

सुर्खेत, पूर्वी रुकुम, गोरखामा विकास निर्माणसम्बन्धी सर्वदलीय कार्यक्रम) बहुपक्षीय छलफल, विकास आयोजना (दुल्लुको पेट्रोल उत्पन्ननस्थल, भेरी बबई, सुनकोसी-मरिण डाइर्सन आदि) को अवलोकन, स्थानीय समस्यामा आधारित मागपत्र दर्जनाँ स्थानमा पेस गरिएका दृश्यले स्थानीयसँग सम्बन्ध प्रगाढ बनाउने यात्राको मूल उद्देश्य सार्थक भएको देखिन्छ । भरसक स्थानीयकै घरमा आवास, नेतृत्व र कार्यकर्ता सबैको सामूहिक बसाइ, भोजनमा स्थानीय उत्पादनमै जोड दिएका व्यवस्थापकीय कार्यशीलीले स्थानीय जनसमुदायसँग पार्टीको सम्बन्ध अभ प्रगाढ बनेको छ ।

सन्देश राष्ट्रिय : मूलतः वर्तमान गठबन्धन सरकार बनेयता देशमा संकट गरिरिए गएको, कुनै पनि सूचकले आशा जगाउन नसकेको, व्यवस्थापन, सुशासन, विकास, अर्थतन्त्र, कूटनीति, हरक्षेत्र अधोगतिमा गएको छ । युवाले देश छोड्ने क्रम हवातै बढेको छ । आमजनसमुदायको निराशा र आन्त्रोश उच्च बिन्दुमा पुगेको छ । यसै पृष्ठभूमिमा एमालेले यो यात्रा तय गरेको थियो ।

जनमानसको विद्रोही मनोविज्ञानलाई आफ्ना पक्षमा पार्न विभिन्न काणबाट नियोजित षड्यन्त्र रच्ने काम पनि समानात्म तर तवरले भइन्नेरहेका थिए । यस्ता षड्यन्त्रको मुहान देशभित्र मात्र नभएको स्पष्ट छ । चाहे जाति-र्धम्युलित छ च रूपमा होस् वा सामाजिक सद भाव भडकाउने राजनीतिक कुचेष्टा होस्, निरन्तर भझरेहेको छ । विडम्बना नै भन्नुपर्छ, सरकारावादी हुन् कि उग्र-सडकावादी, डलरावादी हुन् कि राजावादी, सबै अस्थिरताका पक्षपात्रक देखिएका छन् । जिति धेरै अस्थिरता त्यति आफ्नो औचित्य पुष्टि भएको ठान्नेहरूकै कारण आजको संकट निष्ठिएको तथ्यमा अब शंका गर्नुपर्ने ठाउँ रहेन । यस्तो विषम परिस्थितिमा देशव्यापी चालिएको यस यात्राले भने दूषित अफवाहलाई चिरै आशाको सञ्चार गर्न सफल भएको छ ।

स्थानीय सम्बन्धलाई प्रगाढ बनाउँदै राष्ट्रियस्तरमा ऊर्जामय आशाको सञ्चार गर्नु यात्रासँग अभिन्न रूपले जोडिएका सवाल हुन् । यो यात्राले लोकतन्त्र र गणतन्त्रको विकल्प छैन भने सन्देश पुऱ्याले उत्पादित कार्यक्रम र विभिन्न विषयका विज्ञासँग गरेको छ । अमाजनताका विचित्रता को आकर्षण यात्राले स्थापित गरेको अकास्मा सत्त हो । उहाँले उद्योगी-व्यवसायीसँग ठाउँ-ठाउँमा गरेको संवाद, विभिन्न विषयका विज्ञासँग गरेको छलफल, किसानसँग गरेको भलाकुसारी, मजदुरसँग देखाएको सामीप्य, यस यात्राका महत्वपूर्ण आयाम हुन् । यसर्थ, जोसुकैले पनि भन्न सक्छ, नेपाली राजनीतिमा अध्यक्ष ओलीले २७ वर्ष तन्त्रोरोको जरैतै जोशसाथ १८ सय किलोमिटर यात्रा सबैलाई प्रेरणा दिनेगरी पार गर्नुभयो । हरेकदिन उस्तै जोश, प्रत्येकसँग उस्तै आत्मीयता, बालकदेखि वृद्धसम्म सबैका उत्तिकै प्रिय नेता अर्थात् जुनसुकै उमेर समूहका भए पनि सबैले 'केपी बाकै' उपाधि दिएर

जीवनमा गति ल्याउन, पार्टी उद्देश्यसँग आमपार्टीपतिलाई एकाकार र जागरूक बनाउन यस यात्राले सुचालको काम गरेको छ । सबै कमिटी सक्रिय हुनुपर्छ, आपनो भूमिका देखाउनुपर्छ, यात्रा सफल पार्न कोही पनि छुट्टु हुँदैन, यात्रामा स्थानीय विशेषता भल्कैन कडी किमार्थ दुद्दु हुँदैन भने मनोभाव समग्र पार्टी प्रणालीमा विकास भएको छ । एक अर्थमा भन्ने हो भने, यस यात्राले एमालेको सिंगो

हृदयदेखि सम्मान गरेको अनुभूति सर्वत्र देखियो । अध्यक्ष ओलीलाई स्वागत गर्न हजारैले आफ्नै हातले माला उन्नु, आफैले माला लगाइदिन चिसो र रात नभनी धैर्य नगुमाई घन्टौं कुरेर बसुजसता बिरलै देखिने दृश्य एक ठाउँमा होइन, सर्वत्र देखियो ।

अध्यक्ष ओलीले यात्राका क्रममा सकेसम्म बहुपक्षीय संवाद गर्नुभयो । बालकलिका र वृद्धवृद्धासँगको उहाँको

● ● ●
लतः वर्तमान गठबन्धन सरकार बनेयता देशमा संकट गरिरिए गएको, कुनै पनि सूचकले आशा जगाउन नसकेको, व्यवस्थापन, सुशासन, विकास, अर्थतन्त्र, कूटनीति, हरक्षेत्र अधोगतिमा गएको छ । युवाले देश छोड्ने क्रम हवातै बढेको छ । आमजनसमुदायको निराशा र आक्रोश उच्च बिन्दुमा पुगेको छ । यसै पृष्ठभूमिमा एमालेले यो यात्रा तय गरेको थियो ।

● ● ●
पार्टी जीवन नै रिचार्ज हुन पुगेको छ ।

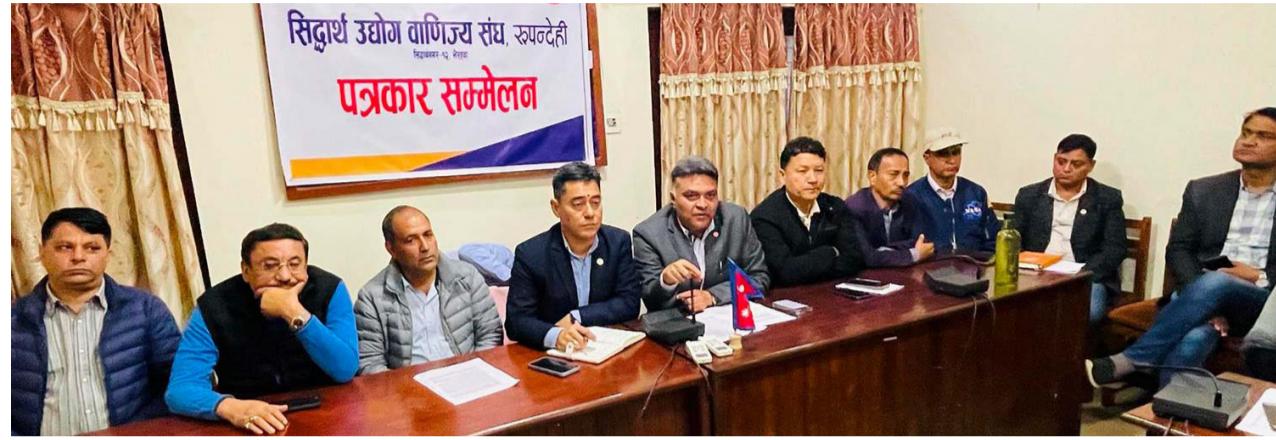
यात्रा सुरु हुँदा धेरैको उडाउ चासो थियो, के यत्रो १८ दिने लम्बे यात्रामा अध्यक्ष ओली सबै ठाउँमा पुनुहोला ? दुई-दुईपटक मिर्गौँला प्रत्यारोपण गरेको अध्यक्षको शरीरले के यो चिसो मौसममा उच्च/मध्यपहाडी यात्रा थंगला ? यस्ता अनेकाँ आशका थिए । ७२ वर्ष तन्त्रोरोको जरैतै जोशसाथ ७२ वर्ष तन्त्रोरोको जरैतै जोशसाथ यात्रा अध्यक्ष ओलीले २७ वर्ष तन्त्रोरोको जरैतै जोशसाथ १८ सय किलोमिटर यात्रा सबैलाई प्रेरणा दिनेगरी पार गर्नुभयो । हरेकदिन उस्तै जोश, प्रत्येकसँग उस्तै आत्मीयता, बालकदेखि वृद्धसम्म सबैका उत्तिकै प्रिय नेता अर्थात् जुनसुकै उमेर समूहका भए पनि सबैले 'केपी बाकै' उपाधि दिएर

आत्मीयता यात्राकै सबैभन्दा सुन्दर पक्ष हो । अबेध बालबालिकाको ओलीप्रितिको विचित्रको आकर्षण यात्राले स्थापित गरेको अका सत्त हो । उहाँले उद्योगी-

व्यवसायीसँग ठाउँ-ठाउँमा गरेको संवाद, विभिन्न विषयका विज्ञासँग गरेको छलफल, किसानसँग गरेको भलाकुसारी, मजदुरसँग देखाएको सामीप्य, यस यात्राका महत्वपूर्ण आयाम हुन् । यसर्थ, जोसुकैले पनि भन्न सक्छ, नेपाली राजनीतिमा अध्यक्ष ओलीको स्थान आज पनि शीर्ष स्थानमै छ । एक दशकदेखि स्थापित कटुसत्य यस यात्राले पुनः स्थापित गरेको छ । समृद्धिका लागि 'टर्निङ व्हाइन्ट' :

०६५ मै मन्त्रिपरिषद्बाट रसीकृत भएको</p

डेडिकेटेड फिडर र ट्रंक लाइन विवाद समाधान गर्न विशेष छानबिन समिति बनाउन उद्योगीको माग



रुपन्देही। विशेष छानबिन समिति बनाई डेडिकेटेड फिडर र ट्रंक लाइन विवादको कानुनी समाधान गर्न रुपन्देहीका उद्योगी-व्यवसायीले माग गरेका छन्। सिद्धार्थ उद्योग वाणिज्य संघ रुपन्देहीले भैरहवामा पत्रकार सम्मेलन गरी उच्चस्तरीय विशेष छानबिन समिति बनाई विवादको कानुनी समाधान गर्न गराउन नेपाल सरकारसमक्ष माग राखेको हो।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणले डेडिकेटेड फिडर र ट्रंक लाइनको महसुल निर्तिने उद्योगको लाइन काटन थालेपछि यस विषयमा छानबिन गर्न आवश्यक छ। कहीं-कतौ डकुमेन्ट नभएको विद्युतको कसरी महसुल तिर्ने? यस विषयमा छानबिन हुनुपर्छ; संघका अध्यक्ष ठाकुरकुमार श्रेष्ठले भने।

विद्युत प्राधिकरणले डेडिकेटेड फिडर र ट्रंक लाइनको बक्यौता बाँकी रहेको भन्दै केही ढूल उद्योगको लाइन काटेको छ। सिद्धार्थनगर उद्योग वाणिज्य संघको सदस्य रहेको अर्धांचाँची सिमेन्टको पनि विद्युत कटौती भएपछि सधले पत्रकार सम्मेलन गर्दै उद्योगको लाइन सञ्चालन नगरे दबावको कार्यक्रम गर्न जानकारी दिएको हो।

भागिको आदेश भन्दै शुक्रबार ५:१५ मा उद्योगको लाइन काटिएको छ। माग नै नगरेको लाइन दिएर अहिले बक्यौता भन्दै गैरजिम्मेवार काम भएको छ। लाइन नजोडिए यस प्रकृतिका २२ वटा उद्योग बन्द गरेर आन्दोलनमा जान्छौं; श्रेष्ठले भने, 'अहिलेको अवस्थामा ३० देखि ४० प्रतिशत भाग उद्योग सञ्चालनमा छन्।' अर्थतन्त्र प्रभावित भएको वेला हुनुवाको भरमा लाइन काटिएको भन्दै उनले यसको समाधानका लागि उच्चस्तरीय छानबिन गर्न आवश्यक रहेको बताए।

उद्योग वाणिज्य महासंघ उद्योग समिति

सभापति राजेश अग्रवालले साधारण घरको विद्युत जडान गर्दा पनि निवेदन चाहिने विद्युतलाई उद्योगीले निवेदन नै नदिई ट्रंक लाइन लादेको आरोप लगाए। चार वर्षपछि भूल भयो भन्दै छुट बिलको रूपमा बक्यौता देखाउने, टिओडी डाटा उपलब्ध नगराई प्राधिकरणले नै शंकास्पद काम गरेकाले छानबिन समिति बनाएर मात्र समस्या समाधान हुने उनको भनाइ छ। 'प्राधिकरणले उद्योगले विद्युत प्रयोग गरेको प्रमाण पेस गर्नुपर्छ। त्यसै महसुलको बिल भुक्तानीका लागि ताकेता गरेर लाइन काट्नु गलत हो,' अग्रवालले भने।

विद्युत प्राधिकरणले उद्योगलाई ०७२ र ०७५ सालदेखिको 'छुट बिलबापतको भुक्तानी भन्दै बिलिङ गरेको थियो। बुटवल फिडर र भौलिया फिडरदेखि भैरहवा फिडरको बीचमा पर्ने औद्योगिक करिडोरका २२ उद्योगलाई विद्युत प्राधिकरणले ०७२ भदौदेखि ०७६ मसिरसम्म ट्रंक लाइन खपत गरेको भन्दै रकम बुकाउन ताकेता गर्दै आएको छ।

छुट बिलको नाममा जारी गरेकाले विद्युत नियमन आयोगमा विचाराधीन रहेको अवस्थामा प्राधिकरणले बक्यौता देखाउँदै देशका चारवटा ढूल उद्योगको विद्युत शुक्रबार र अन्य पाँच उद्योगको विद्युत आइतबार काटेको छ।

नेपालमा ६१ वटा उद्योगमा यस प्रकृतिको लाइन जडान भएको र रुपन्देहीका २२ उद्योगमा पनि यो समस्या छ। नेपाल विद्युत प्राधिकरणले उद्योगको पूर्वसहमति र जानकारीविना नै आन्तरिक लोड व्यवस्थापन गर्ने क्रममा ट्रंक लाइनमा लैजाँदा हामीहरू मारमा परेका हाँ, उद्योगी चन्द्रमान श्रेष्ठले भने। आफूहरूले ट्रंक लाइन प्रयोग नै नगरेकाले महसुल तिर्न नसक्ने उनले प्रस्त्रयाए।

भैरहवा बुटवल करिडोरका २२ वटा उद्योगको करिब ४२ करोड र विद्युत काटिएको अर्धांचाँची सिमेन्टको एक अर्ब ३० करोड बक्यौता छ। करिडोरमा गोयन्का फुड्स, घराना फुड्स, श्याम प्लास्टिक उद्योग, भलवारी स्वाचालित चामल कारखाना, एसआर फुड्स, सिद्धार्थ पेट प्लास्ट इन्स्ट्रिज, पञ्चकन्या प्लास्टिक इन्स्ट्रिज, पञ्चकन्या स्टिल, सोना प्याकेजिङ, एसआर स्टिल, नवनेपाल प्लास्टिक इन्स्ट्रिज, शुभलक्ष्मी पोलिमर्स, नेसनल रबर इन्स्ट्रिज, जय दुर्गा प्लास्टिक, सोना पोलिमर्स इन्स्ट्रिज, एजी हेल्थ उद्योग, एभरेस्ट रोलिङ, लुम्बिनी फलोर मिल, फरो स्टिल प्रालि, लुम्बिनी पिएससी इन्स्ट्रिज र जिबी टेक्सटाइल रहेका छन्।

नेपाल विद्युत प्राधिकरणको विद्युत कुन समयमा के-कति उपभोग भएको हो, सोको विवरण टिओडी मिटरमा रहने र प्रत्येक वर्ष चैत महिनामा वर्षभरिको डाटा डाउनलोड गर्नुपर्ने अनिवार्य एवं बाध्यात्मक व्यवस्था भएकाले प्राधिकरणको नियन्त्रणमा रहने र रहेको टिओडी मिटरको विवरण उद्योग प्रतिष्ठानको बारम्बारको मागपश्चात पनि उपलब्ध नगराएकाले माग गरिएको बक्यौता वास्तविक नभई फर्जी भएको स्वतः पुष्टि हुन्छ, 'सिद्धार्थनगर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष ठाकुरकुमार श्रेष्ठले भने।

डेडिकेटेड, ट्रंक लाइनबाट विशेष सुविधा लिनका लागि माग निवेदन पेस गरेको हुनुपर्ने र सो सम्बन्धमा प्राधिकरण सञ्चालक समितिको निर्णय हुनु अनिवार्य रहेको उल्लेख गर्दै उनले त्यसविपरीत उद्योगहरूलाई डेडिकेटेड, ट्रंकका ग्राहक वर्गमा कसरी सामेल गरियो भन्दै प्रश्न गरे।

लगानी सम्मेलन सार्न तयारी

काठमाडौं। सरकारले तेस्रो अन्तर्राष्ट्रिय लगानी सम्मेलनको मिति सार्न तयारी गरेको छ। यसअघि ९ र १० वैशाखमा तय भइसकेको मितिमा अर्थमन्त्रीले न्याउने भएपछि मन्त्रालयले नयाँ मिति प्रस्ताव गरेको हो। सयुक्त राज्य अमेरिकाको राजधानी वासिडेटन डिसीमा हुन गइरहेको विश्व बैंक तथा अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषको वार्षिक बैठक सोही समयमा पर्ने हुँदा सम्मेलनको मिति सार्न लागेको अर्थ मन्त्रालयका अधिकारीले जनाएका छन्।

सो बैठकमा अर्थमन्त्रीले सहभागिता जनाउनुपर्ने भएकाले एक सातापालिको मिति प्रस्ताव गरिएको छ। विश्व बैंकको स्प्रिङ टिटिङ ७ वैशाखदेखि ९ गोसेमार्लाई निर्धारण गरिएको छ। मन्त्रालयका एक अधिकारीले भने, निर्धारित मितिमन्दा एक सातापालि १६ र १७ वैशाखमा प्रस्ताव गरिएको छ। मन्त्रीज्युको सोही अवधिमा बैठकमा सहभागी हुन जानुपर्ने भएकाले मिति संशोधन प्रस्ताव गरिएको हो।

लगानी बोर्ड नेपालका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुशील भट्टले यसअधि निर्धारण गरिएको सम्मेलनको मिति सार्न विश्वमा छ। जसमा पराराष्ट्र, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात, सस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन,

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन, कृषि तथा पशुपक्षी विकास र सहरी विकास मन्त्रालयका मन्त्रीहरू सदस्य छन्। यसमा राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष, मुख्यसचिव, नेपाल राष्ट्र बैंकका गर्भरसमेत सदस्य छन्।

त्यसै, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिका सचिव सदस्य छन्। निजी क्षेत्रको प्रतिनिधित्व रहने गरी नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, नेपाल उद्योग परिसंघ र नेपाल बैंकर अफ कमर्सका अध्यक्षसमेत सदस्य छन्। लगानी बोर्डको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सदस्य सचिव छन्। उद्योग सचिवको संयोजकत्वमा प्राविधिक समिति गठन भएको छ। यसमा मन्त्रालयका सहसाचिवस्तरका अधिकारीहरू सदस्य छन् भने राष्ट्र बैंकका कार्यकारी निर्देशक पनि सदस्य छन्। त्यसबाहेक लगानी बोर्डका सहसचिव यो समितिका सदस्य सचिव छन्।

निगमले गत ३१ असारदेखि ऐप्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको स्वचालित मूल्य प्रणाली कार्यविधि, ०८०' लागू गरेको तीन महिना (साउन, भदौ र असोज)मा एक अर्ब ८९ करोड रुपैयाँ नापा आर्जन गरेको हो।

सम्मेलनको तयारीका लागि अर्थमन्त्री

खेलकुद

पोखरालाई हराउँदै धनगढी एनएसएलको फाइनलमा

गोलरक्षक मोहमद टाहाले पोखरा थन्डर्सका मोसेस ग्यावा र आयुष घलानको पेनाल्टी रोक्दै धनगढी एफसीले नेपाल सुपर लिग (एनएसएल)को फाइनलमा प्रवेश गरेको छ। त्रिपुरेश्वरस्थित दशरथ रंगशालामा सोमबार धनगढी र पोखराबीचको पहिलो प्ले अफ निर्धारित १० मिनेट २-२ को बराबरी भएपछि फाइनल पुग्ने टोलीको छिनाफाने पेनाल्टी सुटआउटमा भएको हो। टाइब्रेकरमा लेबानी गोलरक्षक टाहा नायक भए। उनकै उत्कृष्ट प्रदर्शनमा धनगढीले पोखरालाई ४-३ ले स्तब्ध पार्दै अन्तिम दुई स्थान सुरक्षित गयो।

टाइब्रेकरमा धनगढीका लेबानी स्ट्राइकर अहमद दिजाजीको पेनाल्टी रोक्दै गोलरक्षक प्रिसो एनजाङाले पोखरालाई अग्रता दिलाएका थिए। तर, धनगढीको टाहाले पोखराबीको अन्तिम दुई पेनाल्टी बचाउँदै टोलीलाई सनसनी जित दिलाए। घानाका स्ट्राइकर मोसेस र नेपाल राष्ट्रिय पुटबल टोलीका मिडफिल्डर आयुषको प्रहार प्रिसोले बचाए। चौथो प्रहारमा आएका आशिष चौधरी र पाँची प्रहार गर्न आएका देवेन्द्र तामाडले गोल गरे।

पोखराबाट यसपछि प्रहारमा कप्तान दिनेश राजवर्शी, दोस्रोमा एन्जल महर्जन र तेस्रोमा सुरजजिउ ठुकुरी सफल भएका थिए। तर, चौथो प्रहार गर्न आएका मोसेसको प्रहार लेयर अफ दी म्याच टाहाले रोके। टाहा तेस्रो

● सातै प्रदेशमा ग्लोबल आइएमईको निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर चलाउने

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले आफ्नो १७आँ वर्ष प्रवेशको अवसर पारेर 'भेरी उनीलाई स्वस्थ नारी पहल अभियान' सञ्चालन गरेको छ। जसअन्तर्गत बैंकले नेपाल परिवार नियोजन संघसँगको सहकार्यमा सातपटै प्रदेशमा एकदिने निःशुल्क महिला स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने भएको हो।

शिविरमा स्त्रीरोगविज्ञाहरूले स्वास्थ्य परीक्षण, पाठेघरको क्यान्सर (भिआइए) परीक्षण, गर्भाशय प्रोल्याप्स केसको उपचार, औषधि वितरणलागायतका स्त्रीरोगसम्बन्धी विभिन्न सेवा निःशुल्क उपलब्ध हुने जनाइएको छ। प्रत्येक शिविरबाट पाठेघरको क्यान्सरको प्रारम्भिक लक्षण पत्ता लागेका र पाठेघरको क्यान्सरको गर्भीर बिरामी पहिचान गरिने र स्वस्थ नारी पहल कार्यक्रमको दोस्रो चरणमा शल्यक्रिया गरी उपचार गरिने उल्लेख छ।

यसअन्तर्गत बैंकले ४ पुसमा सुदूरपश्चिम प्रदेशको बाजुरा जिल्ला गौयुल गाउँपालिकामा शिविर सञ्चालन गरी एक सय ७० भन्दा बढी महिलाको स्वास्थ्य जाँच गरिसकेको जनाएको छ। बाँकी ६ वटा प्रदेशमा पुस महिनाभित्र शिविरहरू सञ्चालन हुने जनाइएको छ। जसअनुसार बागमती प्रदेशको भरतपुर महानगरपालिकाको गोरीगान्ज स्वास्थ्य चौकीमा पुस १३ गते, लुम्बिनी प्रदेशको रैनादेवी छहरा गाउँपालिको छहरा स्वास्थ्य चौकीमा पुस १७ गते, कर्णाली प्रदेशको वीरन्द्रनगर नगरपालिकामा रहेको जर्बुद्ध स्वास्थ्य चौकीमा पुस १८ गते, गण्डकी प्रदेशको अन्नपूर्ण गाउँपालिकामा रहेको पोखरेबाजार आधारभूत विद्यालयमा पुस २१ गते र कोशी प्रदेशको इलाम नगरपालिकामा रहेको मलाटे स्वास्थ्य चौकीमा पुस २८ गते निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने बैंकले जनाएको छ।

स्वास्थ्य शिविर ग्रामीण तथा अर्धसहरी क्षेत्रका स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नभएका महिलाका निस्ति प्रभावकारी हुने र उनीहरूमा सकारात्मक प्रभाव पर्न बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

● एभ्रेष्ट बैंकका ग्राहकलाई एएसजी आई केर हेल्थ सर्भिसमा हुट

एभ्रेष्ट बैंक लिमिटेड र एएसजीआई केर हेल्थ सर्भिसेज प्रालिबीच सम्झौता भएको छ। बैंक र नयाँबानेश्वरमा रहेको आइकेयरबीच बैंकका ग्राहकलाई विशेष छुट दिने सम्झौता भएको हो। सम्झौताअनुसार उक्त अस्पतालको विभिन्न सेवामा १० प्रतिशतसम्मको छुट पाउने जनाइएको छ।

सम्झौता लागू भए सगै बैंकका सम्पूर्ण ग्राहक, कार्ड प्रयोगकर्ताका साथे कर्मचारी र तिनका परिवारिक सदस्यले उक्त ऑस्यु अस्पताल तथा भारतमा रहेको एक सय ४० शाखाबाट समेत सर्जी प्रोस्युडर, बैंकका कर्मचारीको माइनर इम्प्रेसिन, अटिकल्समा १० प्रतिशत छुट पाउने बैंकले जनाएको छ। साथै, पहिलोपटक रजिस्ट्रेसन तथा ओपिडी शुल्क नलाग्ने र एकपटकका लागि १५ दिनभित्रको फलोअपसमेत निःशुल्क हुने जनाइएको छ। हस्ताक्षर कार्यक्रममा बैंकका नायब महाप्रबन्धक गैरव कुमार, बजार तथा संस्थागत निषेप विभाग प्रमुख पुष्पराज उप्रेती, बजार अधिकृत एलिना कार्की तथा अस्पतालका व्यापार प्रवर्द्धन ब्रैन्डिक गैरवको उपरिथिति रहेको बैंकले जनाएको छ। बैंकले हाल देशभरमा एक सय २८ शाखा, ३ एकस्टेसन काउन्टर, सात प्रादेशिक कार्यालय तथा एक सय ६४ एटिएमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● महालक्ष्मी विकास बैंकका ग्राहकले आठ संस्थामा हुट पाउने

महालक्ष्मी विकास बैंक लिमिटेडले स्वास्थ्य, होटल तथा रेस्टुरेन्ट क्षेत्रका विभिन्न आठ संस्थाहरूसँग छुटसम्बन्धी सम्झौता गरेको छ। बैंकले आफ्ना ग्राहकले धेरेभन्दा धेरै स्थानमा हुट सेवा प्राप्त गर्नु भन्ने उद्देश्यसहित सम्झौता गरेको हो। सम्झौताअनुसार उक्त बैंकका डेबिट अथवा क्रेडिट कार्ड तथा मोबाइल बैंकिङ प्रयोग गर्ने ग्राहकले उक्त संस्थाका विभिन्न सेवामा विशेष छुट पाउने जनाइएको छ। जसअनुसार मकवानपुरको हेट्टीडामा रहेको युग्मो थकाली रेस्टुरेन्टमा १० प्रतिशत छुट पाउने जनाइएको छ।

त्यसै, हेट्टीडामै रहेको पल्पस प्रदेशी होम प्रालिको खाना तथा पेयमा १० प्रतिशत, हेट्टीडाकै विवक ट्वान्टी हाउस होटेलको खाद्य तथा पेयमा १०

कपोरेट

प्रतिशत र कोठा शुल्कमा १५ प्रतिशत छुट पाउने जनाइएको छ। हेट्टीडाकै हिमालयन स्पिट एन्ड बेधरीको बेकरी, स्विट्स एन्ड रेस्टुरेन्ट आइटममा पनि छुट पाउने बैंकले जनाएको छ।

त्यसै, काठमाडौंको महाराजगन्जमा रहेको एजिलस डाइग्नोस्टिक नेपाल प्रालिमा सबैप्रकारको परीक्षणमा १५ प्रतिशत छुट पाउने उल्लेख छ। काठमाडौंकै न्युरोडमा रहेको एन्जल ज्वेलरिज प्रालिमा सुनको गहना बनाउँदा ज्यालामा ४० प्रतिशत तथा सुधारामा रहेको एकस्प्रेस म्यार्गी होटेल प्रालिमा सबै प्रकारको सेवामा १० प्रतिशत छुट पाउने जनाइएको छ।

भैरहवाको गाउँले बुलो भैरहवा प्रालिमा खाना तथा खाजामा १० प्रतिशत छुट पाउने बैंकले जनाएको छ। यस किसिमको सहकार्यालय बैंकका डेबिट अथवा क्रेडिट कार्ड तथा मोबाइल बैंकिङ प्रयोग गर्ने ग्राहक प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित हुने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

● आइएमई पे प्रयोगकर्ताले एजुकेसन पार्कमा हुट पाउने

डिजिटल वालेट 'आइएमई पे' र एजुकेसन पार्कमीच आइएलटिएस र पिटिईको तयारीक कक्षमा ५० प्रतिशत छुट दिने सम्झौता भएको छ।

काठमाडौंको सिभिल मल आर्ठी तलामा रहेको एजुकेसन पार्कमा आइएलटिएस र पिटिईको तयारीक कक्षमा लिन इच्छुक विद्यार्थीले आइएमई पेमार्फत कक्षाको शुल्क भुक्तानी गर्दा छुट पाउने सम्झौता भएको हो। योजना तीन महिनासम्म लागू हुने कम्पनीले जनाएको छ। एजुकेसन पार्क र आइएमई पेवीचो यो योजनाले उक्त कक्षमा लिन चाहने विद्यार्थीहरूलाई अफ सहज हुने कम्पनीले विश्वास व्यक्त गरेको छ। योजनाको अवधि तीन महिनाको भए तापनि पहिला कक्षा ब्रुक गर्ने विद्यार्थीले आफ्नो समयअनुसारको कक्षाको छोट गर्न सक्ने जनाइएको छ।

● सिद्धार्थ बैंकको 'कफी टेबल बुक' सार्वजनिक

सिद्धार्थ बैंकले आफ्नो स्थापनाको २७आँ वर्ष पूरा गरेको अवसर पारेर आफ्नो २१ वर्षसम्मको यात्रालाई समेती तयार पारेको 'कफी टेबल बुक' सार्वजनिक गरेको छ। बैंकले सञ्चालनको २१ वर्ष पूरा भएको अवसरमा काठमाडौंमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा 'कफी टेबल बुक' सार्वजनिक गरेको हो।

बैंकका अध्यक्ष मनोजकुमार केडिया, सञ्चालक समितिका सदस्यहरू, पूर्वसञ्चालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतहरू, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, व्यवस्थापन समूह र बैंकमा कार्यरत कर्मचारीहरूको उपरिथितमा उक्त कार्यक्रम गरिएको जनाइएको छ। कार्यक्रममा बैंकले आफ्ना पूर्वसञ्चालक समितिका सदस्यहरू र वूर्प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई सम्मान गर्नुको साथै बैंकमा कार्यरत रही १५ वर्ष पूरा गरेको कर्मचारीलाई अभिनन्दन पनि गरेको जनाएको छ। यही अवसरमा बैंकले देशका विभिन्न स्थानमा आयोजना गरेको रक्तदान कार्यक्रममा दुई सय १६ जना रक्तदाताको सहभागिता रहेको जनाइएको छ। अन्य केही स्थानमा पनि रक्तदान कार्यक्रम आयोजना गरिए बैंकले उल्लेख गरेको छ।

● यामाहाको रे जेडआर १२५ एफआई स्ट्रिट न्याली हाइब्रिड बजारमा

नेपालका लागि यामाहा मोटरसाइकल र स्कुटरको आधिकारिक वितरक एमएडल्लू इन्टरप्राइजेजले यामाहाको नयाँ मोडेलको स्कुटर र जेडआर १२५ एफआई स्ट्रिट न्याली हाइब्रिड नेपाली बजारमा ल्याएको छ। कम्पनीले मैट कपर र स्पार्कल ग्रिन' रडहरूमा स्कुटर इभोलुसनको अवधारणासँग मेल खाने नयाँ मोडेल बजारमा ल्याएको हो।

यो स्कुटरमा एयर कुल्ड, फ्युल इन्जेक्टर १२५ सिसी ल्यू कोर इन्जिन रहेको जनाइएको छ। जसले दक्षता र रोमाज्यक सवारीका लागि नयाँ मानक स्थापना गर्ने कम्पनीको दाबी छ। यसको ग्राउन्ड ब्रेकिड, स्वचालित स्टप र स्टार्ट प्रणालीले अस्भन्दा फरक बनाउनका साथै इन्जिन निष्क्रिय हुनबाट जोगाउने कम्पनीले जनाएको छ। यसले इन्धनको उत्सर्जन घटाउने तथा दक्षतालाई बढाउने कम्पनीको भनाइ छ। यसमा उत्सर्जन घटाउने तथा दक्षतालाई बढाउने कम्पनीको भनाइ छ। यसमा उत्सर्जन घटाउने तथा दक्षतालाई बढाउने कम्पनीको भनाइ छ। यसमा उत्सर्जन घटाउने तथा दक्षतालाई बढाउने कम्पनीको भनाइ छ।

इन्स्ट्रुमेन्ट वलस्टर समावेश रहेको जनाइएको छ। यसको हल्का वजनले असाधारण पिकअप, उत्कृष्ट ह्यान्डलिङ र सुधारिएको माइलेज सुनिश्चित गर्ने कम्पनीको दाबी छ।

● ज्योति विकास बैंकले दियो विद्यालयलाई कम्प्युटर

ज्योति विकास बैंकले पोखरा शाखाले विद्यालयलाई तीन थान कम्प्युटर सहयोग गरेको छ। बैंकको पोखरा शाखाले पोखरा-२८ रित्त रत्नशोभा माध्यमिक विद्यालयलाई तीन थान कम्प्युटर सहयोग गरेको हो।

बैंकका क्षेत्रीय प्रबन्धक विशाल लमिछानेले विद्यालयलाई तीन थान कम्प्युटर सहयोग गरेको एक विद्यालयलाई तीन थान कम्प्युटर सहयोग गरेको हो। बैंकक

सरकार नै...

समाप्त भएको छ। आफ्नो सचिवालयमा आफ्नो पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ताहरूलाई जागिर खुवाउनुमात्र उपलब्धी हुन सक्दैन।

प्रधानमन्त्री दाहालले आफ्नै पालामा भ्रष्टाचारका काण्डहरूमा संलग्न रहेकाहरूलाई कानुनी दायरामा त्याइका बताएर कानुन सधेको लागि बराबरी भएका सिद्धान्तलाई लागू गरेको उद्घोष गरेपन त्यसलाई पत्त्याउन सकिने आधार देखिएका छैनन्। ललिता निवास जग्गा काण्डमा संलग्न भएका सत्ता गठबन्धनका नेताहरू माधव नेपाल र बाबुराम भट्टशालाई उन्मुक्ति दिने निर्णय सत्ता गठबन्धनबाटे गराएर उनीहरूलाई उन्मुक्ति तपाईंले नै दिनु भएको होइन र ? अनि कसरी कानुन सधेको लागि बराबरी भयो प्रधानमन्त्री ज्यु ! तपाईंको पार्टीका समर्थक रहेका पूर्व मुख्यसचिव लीलामण पौडेललाई किन ललिता निवास जग्गा काण्डमा उन्मुक्ति दिइयो ?

नकली भुटानी शरणार्थी काण्ड, सुन तस्करी काण्ड लगायतका अरु थप्रै काण्डमा माओवादी केन्द्रका नेता तथा कार्यकर्ताहरू मुछिएका थिए उनीहरूमाथि किन कानुनी काराबही भएन ? नकली भुटानी शरणार्थी काण्डमा नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाकी श्रीमती आरज्ञु देउवाको संलग्नता रहेको समाचारहरू प्रकाशित र प्रसारित भएका थिए किन उनीहरूमाथि सोधुपुहुसम्म भएन ? यी सबै प्रकरणहरूमा सोफासाकालाई फसाइयो दुलावडालाई उन्मुक्ति ?

आफ्नो असफलता र अकर्मण्यतालाई

लुकाउनका लागि तपाईंले मुलुकमा निराशा छर्न तत्वहरू सक्रिय रहेका आरोप कोमाथि लगाउनुभएको हो ? त्यस्तो तत्वको नाम किटान गर्न किन सक्नु भएन ? सारा दुनियाले तपाईं र तपाईंको सरकारले गरेका काम देखेका छन्। सत्ता गठबन्धनकै नेताहरू अहिले प्रदेशमा मुख्यमन्त्री रहेका र सत्ता गठबन्धनकै प्रदेश सरकारहरू रहेका छन्। तिनै प्रदेश सरकारहरू तपाईंको विरोधमा संघर्षमा उत्रिने चेतावनी तपाईलाई समेत दिस्केको अवस्थामा निराशा छर्न काम तपाईंको पार्टीमा नेता र सत्ता गठबन्धनका नेताहरूबाटे भएको सत्ता वास्तविकतालाई स्थीकार गर्न नसक्नु तपाईंको कमजोरी हो कि होइन ?

अब तपाईंले आफ्नो कार्यशैली बदल्ने उद्घोष गर्नुभएको छ। तपाईंले कार्यशैली बदल्नु र नबल्नुको कुनै अर्थ रहेदैन। विहानीले दिउँसाको संकेत गर्दछ भन्ने भनाई सम्फन्न नै भने तपाईंको एकर्ष कार्यकालले नै देखाईसकेको हुनाले तपाईंको उद्घोषलाई जनताले किन पत्त्याउने ?

मुलुकमा भएका तुला तुला भ्रष्टाचारमा राजनीतिक दलका नेताहरू नै संलग्न भएको प्रमाणित हुँदै आएको छ। आफ्नै देशका नागरिकलाई अनागरिक बनाएर अमेरिका पठाउने कार्यमा सरिक भएका व्यक्तिलाई जेल पठाउने उपर्युक्त हुनेछ। भाषणा गरेर मुलुकको विकास र जनताको प्रगति हुन सक्दैन। दिनुहाँ हजारौ युवा युवती विदेश जाने क्रमलाई रोक्ने र उनीहरूलाई नेपालमै राजगारी दिने तपाईंको कार्यक्रम खोई ? यी सबै कारणहरूले गर्दा भो अति अब भाषण होइन काम गरेर देखाउनुहोस्।

अगाडि दूरसञ्चार नियमावली संशोधन गर्नुको अर्थ के ? नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको अधिकार खोसेर दूरसञ्चार नियमावली संशोधन गर्न नै एनसेलको शेयर खरित्र विक्रिको बाटो खुलेको थिए।

सदियाँ देखि मिलेर बसेको नेपाली समाजलाई विथोले कार्यमा तपाईंको नेतृत्वको सरकारमा बसेका मन्त्रीहरू नै लागि परेको के तपाईंले देख्नु र सुन्न भएको छैन र ? नेपाली समाजलाई थाडिले बनाएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गराउने कार्यमा सरिक भएका मन्त्रीलाई किन बर्खास्त गर्न सक्नुहुन्न ? सदियाँदेखि मानिआएको परम्परा र धर्म संस्कृतिको रक्षा गर्न दायित्व सरकारको हो कि होइन ? तपाईंले विश्व विद्यालयमा राजनीति हुन नदिने उद्घोष गर्न भएको छ तर आजसम्म तपाईं र तपाईंका मन्त्रीहरूले विभिन्न ठाउँमा नियुक्त गरेका व्यक्तिहरू तपाईंको पार्टीका समर्थक बाहेक अरु कस कसलाई नियुक्त गर्न भएको छ हामी तपाईंलाई प्रश्न गर्न चाहान्छन्।

भो अति भो प्रधानमन्त्री ज्यु ! तपाईंले मुलुकको प्रधानमन्त्री भएकाले गर्दा आफ्नो पार्टी होइन मुलुकमा राम्रा मानिएका र आदर्श र योग्य व्यक्तिलाई विभिन्न ठाउँमा नियुक्त गरेर मुलुकको समृद्धिको र उन्नतिमा लाग्नु नै उपर्युक्त हुनेछ। भाषणा गरेर मुलुकको विकास र जनताको प्रगति हुन सक्दैन। दिनुहाँ हजारौ युवा युवती विदेश जाने क्रमलाई रोक्ने र उनीहरूलाई नेपालमै राजगारी दिने तपाईंको कार्यक्रम खोई ? यी सबै कारणहरूले गर्दा भो अति अब भाषण होइन काम गरेर देखाउनुहोस्।

अनुमतिपत्र नविकरण, फिक्वेसी दस्तुर, रोयल्टी, ग्रामीण दूरसञ्चार कोष शुल्क लगायत गरी करिब २७ अर्ब रुपैयां बक्योता तिर्न नसकेर खत खरेजमा परेको स्मार्ट टेलिकम प्राधिकरणको मात्रहता गरा वैशाख देखि नै आएको छ। एनसेल शेयर विक्रिखरिद काण्डमा काहिं त काहिं स्मार्ट टेलिकमका सञ्चालकहरू समेत जोडिएका र सञ्चालनमा नाएका दूरसञ्चार सेवा प्रदायक कम्पनी सञ्चालनमा रहेका दूरसञ्चार सेवा कम्पनीले खरिद गरेको खण्डमा जुन कम्पनीको सेवा अवधि बढी हुँच त्यसैलाई मान्यता दिने उद्देश्यले दूरसञ्चार नियमावली २०७९ लाई सरकारले संशोधन गरेको थियो। एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर खरिद गर्ने सतिशलाल आचार्यके परिवारका नाममा स्मार्ट टेलिकम रहेको थियो।

एनसेलमा सतिशलाल आचार्यकी श्रीमती शरणार्थी काण्डमा अनुसन्धान गर्न प्रहरीहरूलाई सरुवा गरियो। ग्रहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले आहा नै नपाउने गरी केही प्रहरी अधिकृतहरूलाई प्रधानमन्त्रीको ढाडो निर्देशनमा सरुवा गरियो।

स्मार्ट टेलिकम एनसेललाई जिम्मा दिने उद्देश्यले नै नियमावली संशोधन गरिएको थियो। प्राधिकरणले नियमावलीमा रहेको व्यवस्थानुसार नै हुनुपर्ने अडान लिएपछि नियमावली नै संशोधन गरि अधिकार सरकारको हातमा लिनु भ्रष्टाचार गर्ने रणनीति नै रहेको प्रष्ट भएको छ।

सरकारको...

दाहाल सरकारले केही तुला भ्रष्टाचारका फाइलहरू खोलेको छ। तर भ्रष्टाचारका संलग्न भएका सत्ता गठबन्धनका नेताहरूलाई भने उन्मुक्ति दिएको छ। ललिता निवास जग्गा काण्ड, नकली भुटानी शरणार्थी काण्ड र सुन तस्करी काण्डमा संलग्न भएका उच्च तहका राजनीतिकर्मीहरूले उन्मुक्ति पाएका छन्।

नकली भुटानी शरणार्थी काण्डका नाम पोलिएका व्यक्तिहरूलाई पुरुषका लागि जेल पठाउने आदेश दिएका न्यायाधिकारी दुर्गम जिल्लामा सरुवा गरियो। नकली भुटानी

गर्न र नयाँ पूर्वाधार बनाउन वार्षिक तीन-चार अर्ब नाफा भए पुरुष। त्यसैले अहिले मूल्य समायोजनमा उपभोक्तामैत्री हुन थालिएको छ।

साहले ग्यासको घाटालाई पूर्ति गर्न पेट्रोल र डिजेलको नाफादर प्रयोग गर्न थालिएको पनि जानकारी दिए। अहिले ग्यासमा तीन सय रुपैयां प्रतिसिलिन्डर घाटा छ; उनले भने, यो घाटा पूर्ति गर्न पेट्रोल र डिजेलको नाफादरलाई प्रयोग गरिएको छ। आयल निगमले काठमाडौं उपत्यकामा पेट्रोल एक सय ६७ रुपैयां र डिजेल एक सय ५७ रुपैयां प्रतिलिटर मूल्य निर्धारण गरेको छ। ग्यासको घाटा पूर्ति गर्ने प्रयोग नभएको भए पेट्रोल र डिजेलको मूल्य अर्को सस्तो पर्ने निगमले भनाइ छ। हाल पाथिक रूपमा औसतमा १५ लाख सिलिन्डर ग्यास खप्त हुने गरेको छ। जसकारण पाथिक रूपमा ग्यासमा निगमलाई करिब ४५ करोड घाटा छ।

निगमले ग्यासको भाउ प्रतिसिलिन्डर १८ सय १५ रुपैयां निर्धारण गरेको छ। कार्यविधि व्यक्तिहरूलाई उपभोक्ता काठमाडौं उपत्यकामा मूल्य प्रतिलिटर दुई रुपैयां वृद्धि गरी दुई हजार एक सय १० रुपैयां निर्धारण गरिएको थियो। उक्त कार्यको चौर्थो विरोध भई भोलिपल्ट मूल्यवृद्धि फिर्ता लिनुपरेको थियो।

अखण्डा बनेको आरोप कर्मचारीहरूले नै लगाउँदै आएका र कांग्रेस नेताहरूले सम्हालेका मन्त्रालयहरूमा सरुवा, बढुवा र नियुक्ति समेत किनवेच हुने गरेको आरोप लागेका हुनाले र दाहाल सरकारको असफलताको भारी बोक्न आप्रेसले बदलामी कमाउँदै गएको छ। त्यसैले गर्दा जनतामा कांग्रेसप्रति वित्तिणा बढाउँदै गएको कांग्रेस नेताहरूले बताउन थालेका छन्। कांग्रेसका नेता शेखर कोइराला लगायतले त अब कांग्रेसले दाहाल सरकारको अपजसको भारी बोक्न नहुने बताईरहेका भएपनि सभापति देउवा भने मौन रहनुले कांग्रेसजनहरू आक्रोशित हुँदै गएका छन्।

यसकारण...

जित्तु भन्नु भएको थियो तर आज ठीक उल्टो बाटोमा हिउँ भएको छ जनताको मनमा समेत बस्न सक्नु भएन, जनताको हितका लागि कुनै काम गरेको देखिएन।

ललिता निवास जग्गा काण्ड, नकली भुटानी शरणार्थी काण्ड, एनसेल शेयर खरिद विक्रि काठमाडालाई कानुनी कारबाही गर्न तपाईंले आफ्नो पद सुरक्षित राख्ने हातियारका रूपमा प्रयोग गर्नुभयो। पद सुरक्षित राख्न र आफ्नो परिवार अनि आज सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलका नेताहरू भ्रष्टाचारमा संलग्न हुँवा समेत उनीहरूमाथि कानुनी कारबाही भएन।

उल्टो सत्ता गठबन्धनको बैठकबाटै निर्णय गरेर माधव नेपाल, बाबुराम भट्टराई, पूर्व मुख्यसचिव लीलामण पौडेललाई बचाउनुभयो भने एनसेलक